

Nr. 180.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
wartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.50
Za roznoszenie
10 fen. miesięcznie.
Z przesyłką pocztową:
wartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Br. 9.VII. Weroniki P.
Dzw. 10.VII 7-ju braci męcz.
Mat. 11.VII Pelagii.
Ob. 12.VII Jana Gwałberta.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Laoha, Kiosk

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Środa, dnia 9 lipca 1919 roku.

NA OGŁOSZENIA: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrolegi 1 marka za miarę politycy. Drobnym ogłoszeniom 10 fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

niemaw „Związek prasy prowincjonalnej” otworzył własne biuro w Warszawie, przeto zawiadamiamy wszystkie biura ogłoszeń oraz osoby zainteresowane, aby raczyły się nadal zwracać do naszego biura w Warszawie. Ogłoszeń, nadsyłanych nam bezpośrednio przez biura ogłoszeniowe, będziemy od dnia 15 lipca drukowali, a to stosownie do naszych zawiadomień listownych, któreśmy tym biurom rozesłali.

Administracja „ROZWOJU”.

Przesilenie ministerjalne w Warszawie.

Paderewski ma ratować sytuację. Większość sejmowa. Przewidywana zmiana gabinetu.
(Telef. od wł. korespondenta.)

Warszawa, 8 lipca. Wczoraj wieczorem wyemitowano specjalny radiotelegram do Paderewskiego, w jakim najprędzej wracał do Warszawy, w celu ogłoszenia zatargów oraz przesilenia, jakie stworzyły debaty nad ustawą rolną. Ponieważ Sejmie wytworzyła się przy wczorajszym głosowaniu większość sejmowa, rozporządzająca głosami przewagi, oparta na głosach chłopów i warstw lewicy, wobec tego spodziewana

jest zmiana gabinetu na podstawie tej większości. Przewidywane jest nawet ustąpienie ministra Wojciechowskiego, ministra skarbu Karpińskiego, który ma być zastąpiony przez p. Flaumę. Następnie mają ustąpić minister pracy i opieki społecznej, minister zdrowia dr. Janiszewski oraz minister wyznań relig. i oświaty, p. Łukasiewicz, na miejsce którego upatrzony jest pan Łopuszański.

Listy z Belgji.

(od specjalnego korespondenta).

Bruksela, 27 czerwca.

Cierpienia i ucisk, jakie znosiła Belgja ze strony Niemców, upodobiła pod wielu względami jej dolę do naszej. Również jak i Polska, była ona pierwszą ofiarą brutalnej inwazji pruskiej. Hordy teutońskie w pierwszym dniu wojny już wdarły się do Belgji, a takie np. Verviers, leżące nad granicą niemiecką, od razu wpadło w ręce wroga.

Na podobieństwo Kalisza zupełnie zdemolowane zostało przez dzicz krzyżacką prześliczne nadzwyczaj malowniczo położone nad Meuzą miasto Dinant. Zburzono stare, pełne sędziwej wagi stuleci swej przeszłości, wystrzelające na górze setkami gotyckich wieżyc miasto wspaniałe (Louvain). Padły również ofiarą wojny Charleroi, centrum przemysłu metalurgicznego, Seraing, gdzie znajdują się największe zakłady budowy lokomotyw i armat, zakłady kopalni, i t. p.

Okupacja niemiecka położyła swą nielitość ciężką, a łupieżczą łapę na tym spokojnym dawniej, kwitnym i pracowitym kraju... Władza nad Belgją rekwizycje, konfiskaty i kontrybucje... W Belgji też znaleźli Niemcy olbrzymie bogactwa, które przez 4 lata okupacji i okrucieństwem zdołali wywieźć...

To podobieństwo do losów Polski uderzyło nas jeszcze więcej, gdy wnikiemy w system wewnętrznej polityki, jaką Niemcy tu zastosowy-

Wykorzystując ten fakt, że Belgja zamieszkiwana jest przez dwa szczepy narodowościowe, Walonów i Flamandów, w myśl swej polityki politycznej, trzymając się sławnej zasady „divide et impera”, starali się wygrażać Flamandów, pochodzenia germańskiego, przeciwko

Walonom, będących odłamkiem pnia celtycko-frankońskiego. Stworzyli tutaj też belgijskich „aktywistów”, znieśli dotychczasową wszechwładzę języka francuskiego, założyli w Gandawie uniwersytet z wykładami w języku flamandzkim i t. p.

Znalazła się garść krjerowiczów oraz sprzedawczyków, która za chwilowe łaski chciała zaprzedać swój kraj i wyłudziła się Niemcom. Byli oni jednakże zniechęceni przez ludność i absolutnie żadnych nie posiadali wpływów, poza oficjalną pomocą rządów okupacyjnych.

Za pośrednictwem takich właśnie sprzedawczyków stworzyli tu niemi dla ludności gazetę „La Belgique” (coś w rodzaju naszej „Godziny Polski”). Sfery patriotyczne jednak, chcąc informować społeczeństwo o prawdziwym stanie rzeczy, wydawały konspiracyjne pismo „La libre Belgique”, rzecz prosta, utymywane w duchu wrogim dla najeźdźców, denuncjujące ich gwałty oraz złodziejstwa i podtrzymujące ducha rodaków. Opowiadali mi poważni tutejsi obywatele, że pismo to było czytane przez całe społeczeństwo, a choć Niemcy zryli wszystko, co mogli, aby wpaść na trop tego redakcji — przez cały jednakże czas okupacji nie zdołali tego dokonać. Pełnym humorem zrodem z dziejów tego wydawnictwa będzie fakt, że przez cały czas generalny gubernator niemiecki Belgji, von Bissing, każdy nowy numer tego pisma znajdował na swoim biurku, co podobno przyprowadzało go do wściekłości...

Bohaterski burmistrz Brukseli, Max, już na początku wojny został wywieziony do Niemiec, gdzie przebywał w obozie jeńców w Zelle. Natychmiast jednak po ewakuacji z rąk teutońskich wrócił do kraju i znowu piastował swój zaszczytny urząd, którego godności porafił z tak wielkim samozaparciem się oraz odwagą cywilną bronić przed najeźdźcami... Któregoś dnia w rozmowie ze mną wspominał mi nawet o tem, że pedził niewolę w obozie razem z redaktorem „Rozwoju”, p. Czajewskiem.

Indagowany przezemnie co do perspektyw przyszłości swej Ojczyzny, wybitny oby-

watel stolicy Belgji wyłuszczał mi dosyć pesymistyczne na przyszłość poglądy.

Jesteśmy ekonomicznie zrujnowani — mówił on. Nasz wielki i tak sprawnie przed wojną funkcjonujący przemysł poniósł od „boche’ów” cios w samo serce... Centrum naszej przemysłowości, jak Leodjum, Herstal, Seraing, Charleroi są zdewastowane przez zbrodnicze ręce germańskich najeźdźców. Większość maszyn wywieziono, resztę zdemolowano. Kraj jest wyczerpany czteroletnią niewolą i głodową polityką okupantów. Niemcy, których, wewnętrzne warsztaty nie ucierpiały wcale i są gotowe do uruchomienia, bezwzględnie prędzej zdołają stanąć do pracy przemysłowej, niż my... Zawarliśmy my naprawdę traktat handlowy z Francją, Ameryką i Anglią robią dla nas również wiele, jednak straszliwe rany nasze nie prędko zostaną zagojone. Pozostała nam tylko — sława i chwala, ale, jak pan wie dobrze, to djabło małe tłuczy...

Tymi słowami zakończył, z dużą domieszką gorczy, swe wyjaśnienia sędziwy prezydent tej korony Brabancji, jaką jest Bruksela. Naogół biorąc, często się tu słyszy podobne zdania...

Mimo wszystko jednak rząd, z nestorem belgijskich mężów stanu, M. Huysmansem na czele, wziął się energicznie do odbudowy kraju. Udzielane są szerokie kredyty przemysłowcom, poczyniono energiczne kroki w Anglii i Ameryce w celu dostawy surowców, roztoczono pomoc człowiekowi kontrolę nad handlem i przemysłem. W celu przyniesienia ulgi krajowi zdemobilizowano roczniki od r. 1901—1906, tak, iż w wojsku pozostało jeszcze 13 roczników, co czyni około 250 tys. armji.

Po podpisaniu pokoju przez Niemców, który wyczekiwany jest z niecierpliwością, (list ten jest datowany z 27 czerwca. Przyp. Red.) będąc uczyzione wybory do parlamentu. Dotychczas u steru rządów stoi gabinet, powołany przez stronnictwo katolickie. Do boju z nim stanęła partja „de libi raux unis” (liberałowie i socjaliści). Wspaniała jednak dotychczas postawa rządu oraz króla Alberta, który wprost uwielbiany jest przez naród, małe rokują szanse zwycięstwa socjalistom, tembardziej, iż rząd katolicki złożył piękny dowód swej bezstronności, powołując na odpowiedzialne stanowisko min. spraw zagranicznych przywódcę socjalistów, Vanderveelde’a.

Warunki ekonomiczne są tu dosyć ciężkie i drożyzna wielka. Względnie przyzwolony obiad kosztuje 15 fr (35 Mk.) bućki 125 (około 300 Mk.) i t. d. Paskarze również tu istnieją i nazywa się ich „les accapareurs”. Ostatnio rząd rozpoczął z nimi energiczną walkę.

Dla Polski panuje tu nadzwyczaj żywa i szczerą sympatja.

Dalsze postępy wojsk polskich w Galicji.

Warszawa, 8 lipca. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 8 lipca.

Front galicyjsko-wołyński: W odcinku Rafałówki zajęliśmy po zaciętej walce miejscowości Warasz, Połonę, Zabłocie i stację kolejową Rafałówkę, biorąc jeńców i kilka składów kolejowych z nieuszkodzonymi parowozami.

W Galicji bez zmiany.

Front poleski: Akcja nasza w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie. Oddziały nasze zajęły

By Bogdanówkę, Łopczę i Poroczońsk. Patrole dotarły do Stolina na południe od Łaninca.

Front litewsko-białoruski: Ataki bolszewickie na odcinku Święcian odparto. Wysunięte oddziały nasze na linię kolejową Mołodeczno-Połock zmusiły pod Buchawiem do poddania się jadący koleją eszelon bolszewicki w sile 400 ludzi.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

Ogromne łupy wojenne w Stanisławowie.

70 dział, 48 karabinów maszynowych, mnóstwo amunicji, ogromny park kolejowy, znaczne zapasy żywności.

(Od własnego korespondenta).

Lwów, 8 lipca. Korespondent „Gazety Wieczornej” podaje wywiad ze sferami wojskowymi, mówiący o ogromnych łupach wojennych, jakie zdobyła armia polska w Stanisławowie.

Ogółem wzięliśmy, podając autentyczne informacje, przeszło 70 dział, 40 karabinów maszynowych, a prócz tego ośm ręcznych karabinów maszynowych, wyrobu angielskiego, do których obsługi potrzeba tylko jednego żołnierza.

Karabinów zwyczajnych rozmaitych systemów wzięliśmy około 10 tysięcy sztuk. Do tego wzięliśmy całe mnóstwo amunicji, a mianowicie, amunicji artyleryjskiej kilkanaście wagonów, naboju karabinowych parę wagonów, kompletne warszaty techniczne automobilowe, urządzenie telefonu bezdrutowego, trzy kompletne elekrownie wojskowe, kolosalne zapasy gum części składowych, wreszcie odzyskaliśmy zapakowane

w trzystu skrzyniach, zrabowane przez Ukraińców laboratorium naukowe z Dublin.

Również park kolejowy został w nasze ręce wprost imponujący, a mianowicie: parowozów około 50, wagonów do tysiąca, wreszcie cały wagon amerykańskich lin konopnych — przy czem zważyć należy, że wartość jednej liny oceniają znawcy na co najmniej 3 tysiące koron. Ponadto dostało się nam parę wagonów mundurów, bielizny i butów wojskowych.

W zapasach żywności Ukraińcy pozostawili w Stanisławowie około 12 wagonów cukru, 2 wagony wina, na każdej ze stacji na linii stanisławowskiej po parę cytern nafty, wreszcie znaczne ilości w magazynie kolejowym: świec, zapalek, konserw kawowych, oraz około dwu wagonów mąki.

Wezwanie do zaprzestania walk.

Warszawa 8 lipca. (PAT.) Niemiecka rada ludowa i inne organizacje Niemców poznańskich zwróciły się do rządu niemieckiego z żądaniem natychmiastowego

zaprzestania walk z polakami i wycofania Grenzschtzu z frontu poznańskiego. Odnośnie rezolucja przesłano na ręce rządu polskiego.

Przed wyzwoleniem ziem polskich.

Zo przyłączeniem do Polski.

Morawska Ostrawa, 8 lipca. (PAT.) Na Górnym Śląsku wybuchł znów strajk powszechny w zagłębiu węglowym. Przedewszystkiem w Równiku żądania górników mają niewątpliwie charakter polityczny.

Stary zarząd miasta hakaty-stów uciekł z Torunia.

Ciechocinek, 8 lipca (wł.) Do nowego zarządu miasta Torunia powołano 5 polaków, 3 żydów, 2 Niemców.

Niemcy jeszcze niesforni.

Katowice, 8 lipca (PAT.) Z powodu prowokacji Grenzschtzu, przygotowującego opór przeciwko obsadzeniu Górnego Śląska, przyszło tu w niedzielę do krwawych rozruchów. Podczas niemieckich wieców protestujących ludność polska dawała wyraz swoim uczuciom. Z tego powodu żołnierze Grenzschtzu i policja użyła broni, przyczem zraniono i zabito kilka osób.

Komunikat poznański.

Poznań, 7 lipca. (PAT.) Front północny: W nocy ożywna działalność artylerji niemieckiej i miotaczy min, zwłaszcza nad Płonkowem, Honkowiekiem i Nowym Dworem. Odparto atak nieprzyjacielski na Ofelję, poparty ogniem min. Wreszcie bez zmiany.

Front południowy: Pod Schwami i Zmyśloną Parzynowską utarczki z silnymi patrolami nieprzyjacielskimi. Zmyśloną Parzynowską i Mirów ostrzeliwała artylerja niemiecka.

Szef sztabu Wroczyński,
generał podporucznik.

Wrzenie na Górnym Śląsku.

Morawska Ostrawa, 8 lipca. (PAT.) Z Katowic: W niedzielę popoł. odbyła się tu wielka demonstracja Niemców przeciwko obsadzeniu Górnego Śląska przez armję gen. Hallera. Doszło do ciężkich zaburzeń. Około 4,000 polaków usiłowało zaatakować pograniczne straż niemieckie i urzędników. Zaburzenia trwały aż do nadejścia wojskowych posiłków. Mnóstwo osób zabitych i rannych.

Toruń w ręku zarządu polskiego.

Płock, 8 lipca (PAT.) Korespondent „Kurjera Płockiego” z Lipińca donosi: Dowiadujemy się z wiarogodnego źródła, że w Toruniu sforsował się nowy zarząd miasta z dr. Janowskim na czele. Organizujemy milicję, złożoną z 1000 osób, gdyż od 12m. Toruń ma przejść pod władzę państwa polskiego. Do tej też daty Niemcy wypłacili urzędnikom państwowym pensje.

Wydział prawny w Poznaniu.

Poznań, 8 lipca. (PAT.) Na wydziale prawnym przy tejże uniwersytecie otwarte będą od jesieni b. r. wszystkie semestry. Okres studiów prawniczych trwać będzie 3 lata. Najbliższy rok szkolniczy będzie wyjątkowo 3 semestry. Początek semestru jest 29-go września.

Połączenie kolejowe między Polską a Rumunją.

(Od naszego korespondenta).

Dnia 7 lipca wyjechała do Lwowa delegacja rządu rumuńskiego, celem porozumienia się

z władzami lwowskimi w sprawie komunikacji towarowej i osobowej Paryż—Bukareszt.

Połączenie kolejowe między Rumunją a Czechami będzie podwójne, mianowicie via Kraków—Lwów i via Warszawa. Rokowania dotyczące się będą na razie w gmachu lwowskiej dyrekcji kolejowej.

Nowa ustawa.

Warszawa, 8 lipca. (PAT.) W środę, 5 lipca, w obecności i przy udziale szefa sekcji bezpieczeństwa publicznego, Stefana Urbanowicza, misja prawnicza Sejmu przyjęła w ostatecznym czytaniu „ustawę w przedmiocie zabezpieczenia spokoju publicznego w państwie” mającą załącznik dekrét o stanie wyjątkowym.

Rząd niemiecki wyasygnował w marcu r. b. 15 milionów mk. na agitację bolszewicką w Polsce.

Socjalistyczny tygodnik p. t. „Rząd i Władza” donosi w ostatnim numerze, że rząd niemiecki wyasygnował w marcu r. b. agitatorom komunistycznym 15 milionów mk. na agitację bolszewicką w Polsce.

W kołach politycznych utrzymują, że w domosć ta istotnie odpowiada faktom.

Sąd okręgowy w Grodnie.

Grodno, 7 lipca. (wł.) Otwarto tu uroczyste sądy okręgowe. Prezesem został Gadro.

Bela Kuhn zamierza rozbić Rumunów.

(Od naszego korespondenta).

Wiedeń, 6 lipca. Publiczną tajemnicę stanowi tutaj nowy plan Beli Kuhna, który rozstrzygnął niedość koalicji, zdolnej tylko pogrozić względem niego, zabezpieczony od strony Czechosłowacji, zamierza teraz pójść do przodu, którego użył przeciw Czechom, także od strony Rumunji, mianowicie koncentruje wszystkie wojska w kierunku C. a po dokonanej koncentracji postanowił sprowadzić Rumunów do zaczepki, poczem nadzieję pobić ich nad Ciszą i dotrzeć aż do przesmyków karpaccich.

Orestes i Pylades...

Praga, 8 lipca. (PAT.) Delegacja rządu niemieckiego, która bawi obecnie w Moskwie, pragnie z Leninem w sprawie zjednoczenia republik. Delegacja zwróciła się do Lenina z prośbą o finansową pomoc dla Węgier. Lenin oświadczył, że nie może węgrom dać austrijskich pieniędzy, ale w najbliższym czasie przekaże rządowi madjarskiemu większą kwotę węgierskich i angielskich banknotach.

Ludzie zupełnie zglupieli.

Nauau, 8 lipca (PAT.) Wiedeński dziennik „Der Neue Tag” donosi, że według znalezionych dokumentów, komuniści węgierscy w celu opanowania części Wiednia. Na Bank Gasiński się wielki skład granatów ręcznych i pasy dynamitu, jako też dokładny plan obsady poszczególnych części Wiednia.

Ważny dzień Francji.

Paryż, 8 lipca (PAT.) Donoszą do dziennika „Matin” z Nowego Jorku, że traktat z Niemcami będzie przedłożony senatowi amerykańskiemu w czwartek. Opinia publiczna Francji, naprężeniem oczekuje zatwierdzenia przez senat amerykański umowy zapewniającej Francji pomoc Ameryki i Anglii na wypadek napaści ze strony Niemiec. Jeżeli senat amerykański nie zatwierdzi tej umowy, to tym samym upada umowa z Anglią.

„Pokój wraca”.

Rzym, 8 lipca. (PAT.) Zniesiono wszystkie zarządzenia w sprawie internowania obywateli państw nieprzyjacielskich.

Lot przez Atlantyk.

Berlin, 8 lipca (PAT.) Balon do sterowania nr 44, dokonawszy lotu nad Atlantykiem z asystą okretów pomocniczych, opuścił się Long Island po 103 godzinach i 12 minutach drogi.

George mówi w izbie bardzo przychylnie o Polsce.

Lloyd George zmienia zdanie o Polsce. Koalicja musi czuwać nad Polską. Oia czego nie oddano Gdańska Prusom.

Paryż, 8-go lipca. (PAT.) Wyciąg z mowy wygłoszonej przez Lloyda George'a w izbie gmin: Szczęśliwy jestem, że nadszedł moment, sprzyjający odbudowaniu Szwecji i Holandii i poświęconej w celu nasycenia zachłannego apetytu autokratyzmu austriackiego, pruskiego i rosyjskiego Polski. Traktat ten da możliwość sztandarowi Polski znów powieść nad wolnym narodem zjednoczonym. Musimy dzielnie bronić tego kraju już przez samo jego położenie geograficzne pomiędzy Niemcami, którym wyrwano zdobyczą, a Rosją, której losy jeszcze nie są znane.

Weźmy naprz. wolne miasto Gdańsk, gwałtem przyłączone do królestwa Pruskiego, a które nigdy nie powinno było należeć do Niemiec. Wolność jego odbudowaliśmy. Jednakże, o ile niesprawiedliwością byłoby poddać ludność polską jarzmu niemieckiemu, o tyle nie można oddawać ludności niemieckiej pod władzę Polaków.

Prezes ministrów jak najkategoryczniej sprzeciwia się oddaniu ludności niemieckiej pod władzę Polski i dodaje, że sami Polacy pierwsi będą za to wdzięczni.

Wilhelmowi grozi kara śmierci.

Lyon, 8 lipca (PAT.) Oświadczenie Lloyda George'a na czwartkowym posiedzeniu izby gmin, że były cesarz Wilhelm będzie sądzony w Londynie i że w razie udowodnienia mu zbrodni, o które go ogólnie osądzają, zostanie skazany na

karę śmierci, polegało na porozumieniu, jakie osiągnięto w ubiegłym tygodniu na radzie 4-ch. W kołach ententy liczą się z możliwością, że Holandia da odmowną odpowiedź na żądanie Anglii w sprawie wydania Wilhelma.

Z rozgromionych Niemiec.

Dzień kary się zbliża.

Praga, 8 lipca (PAT.) Cz. st. B. P. donosi: „Hütteldorfer Zeitung“ dowiaduje się z neutralnego źródła, że lista osób, które mają być wydane koalicji, zkwiera 160 nazwisk. Prócz Wilhelma i byłego kronprince'a mają być wydani Hindenburg, Ludendorff, Falkenhayn, Eimem, Herlinger, Kluck, Mackensen, Liman von Sanders, Falkenhayn, były gubernator Belgii i generał von Heinrich. Koalicja domaga się następujących wyższych oficerów marynarki: Tirpitz, Capelle, Schera, Mützege i hr. Dohna, komendanta „Mewy“, oraz 53 komendantów łodzi podwodnych. Z mężów stanu i polityków niemieckich mają być wydani m. i. Bethman-Hollweg, Jagow i Helfferich.

Konstytucja niemiecka.

Berlin, 8 lipca. (PAT.) Zgromadzenie narodowe w Weimarze przyjęło w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy konstytucyjnej.

Zmiana przywódcoy.

Paryż, 8 lipca (PAT.) Von Lessner oświadczył sekretarjatowi konferencji pokojowej, że rząd niemiecki wyznaczył go na przywódcę delegacji niemieckiej w Wersalu na wyjeździe Haniela.

Nowy podsekretarz.

Berlin, 8 lipca (PAT.) Poseł von Haniel został mianowany podsekretarzem stanu w berlińskim ministerjum spraw zagranicznych.

Ratyfikacja pokoju.

Nauen, 8 lipca (PAT.) Przewodniczący delegacji niemieckiej w Wersalu, von Lessner, wystosował w sobotę na ręce p. Clemenceau notę, w której powiada, że jeżeli rządy sprzymierzone chcą ratyfikować układ pokojowy bez protokołu i osobnej umowy, to Niemcy nie mają również nic przeciw temu, a w takim razie należałoby sporządzić wspólny dokument ratyfikacyjny i dla układu i dla protokołu. Rządy ententy odpowiedziały, że zgadzają się na tę propozycję.

Komisja w Weimarze ratyfikowała pokój.

Nauen, 8 lipca. (PAT.) Komisja państw związkowych w Weimarze ratyfikowała układ pokojowy. Prezydent ministrów, Bauer, w środę uzasadni konieczność ratyfikowania traktatu. Minister spraw zagranicznych, Müller, przemawiał będzie w konstytuancie w czwartek na temat położenia politycznego.

Tak, jak Niemcy.

Nauen, 7 lipca. (PAT.) Rząd francuski w Wiesbaden skazał zastępcę prezesa regencji na 3 miesiące więzienia i kilka tysięcy grzywny za usiłowane przemycenie listu do rządu w Berlinie.

Wojska zmuszają kolejarzy.

Berlin, 8 lipca (PAT.) Wojska niemieckie otrzymały polecenie przywrócenia komunikacji w kraju, obsadzenia różnych stacji oraz zniewolenia kolejarzy przymusowo do pracy. Nadchodzą wiadomości o różnych wykroczeniach. W obwodzie hanowerskim kolejarze poustawiali w różnych punktach wagony, uniemożliwiając w ten sposób wszelki ruch pociągów. Dworzec w Hanowerze obsadziły wojska. Spartakusowcy urządzili zamach na ważny punkt węzłowy Bemb. Wzniesiono pożar w kilku pociągach naładowanych benzolem. Ogień prędko rozszerzył się. Przychem spłonęło kilkadziesiąt wagonów z towarami. Równocześnie zaczęło się plądrowanie, które zdaje się być starannie zorganizowane. Z miasta Cassel wysłano do Bembry wojska.

W Berlinie sytuacja strajkowa jeszcze nie zmieniła.

Powrót do pracy.

Nauen, 8 lipca. (PAT.) We Frankfurcie nad Menem i w Darmstadzie służba kolejowa powróciła do pracy. Ruch kolejowy będzie mógł być swobodnie podjęty.

nansowanego przez Bank związku spółek zarobkowych w Poznaniu — stoi znany w naszym mieście właściciel fabryki budowy maszyn młyńskich w Łodzi p. inż. Franciszek Pałaszewski.

Ako. tow. budowy wagonów.

Inicjatywa Banku związku spółek zarobkowych sięga tak daleko, że bez względu na koszty olbrzymie finansują nową fabrykę budowy wagonów pod Ostrowiem. W fabryce zaangażowano tylko chreścijańskie kapitały i siły. A kapitał będzie niemały, bo towarzystwo powstaje z 6 i pół milionowym kapitałem.

O fabryki tkackie Łódzkie.

Na zjeździe kupców polskich w Poznaniu uchwalono — aby nabyć, jeżeli się da kilka fabryk tkackich w Łodzi dla konsorcjum kupiectwa polskiego.

W celu wprowadzenia w życie tego projektu wybrano 13 osób.

Polacy n kupują gmachy.

Hotel rzymski, będący dotąd w ręku niemieckim, nabył związek duchowieństwa polskiego. Reichs-Hotel nabyli Polacy.

Akcyjne towarzystwa.

Powstają dwa akcyjne nowe towarzystwa. Jedno ma zamiar wyrabiać gwoździe, drugie drożdże.

Drzewo.

Towarzystwo akcyjne „Drzewo“ zawiązało przed kilku tygodniami z kapitałem zakładowym 2 miliony mk., ma za zadanie wyrwanie z rąk niemieckich i żydowskich handlu drzewem.

Utrwalanie się Kołczaka.

Paryż, 8 lipca. (PAT.) W Omsku odbył się kongres ekonomiczny, w którym uczestniczyli przedstawiciele miast i związków kupieckich i przemysłowych. Obecny był też admirał Kołczak. Uchwalono przystąpić do współpracy pomiędzy ludem a rządem admirała Kołczaka.

Mezopotamja i Arabia.

Berlin, 8 lipca (PAT.) Pisma niemieckie przynoszą wiadomość o istnieniu tajnego układu między Edwardem Greyem a najbardziej wpływowym komitetem egipskim w sprawie porzucenia zupełnej niezawisłości Mezopotamji i Arabji. Aresztowani niedawno przez władze tureckie działacze egipscy są członkami tego komitetu.

46—47 protest przeciw uchwale Rady miejskiej — dotyczącej hallerczyków.

Zebrany w dniu 29-6 roku b. w Resurauie Rzemieślniczej ogół rzemieślników m. Łodzi gotuje protestuje przeciwko propozycyjnaj uchwale Rady miejskiej dotyczącej wojsk Hallera. Uchwale tę uważamy za obelgę rzuconą na żołnierza polskiego w chwili jego bohaterskich zmagani w obronie ojczyzny i oświadczyliśmy, że Rada Miejska, jako instytucja komunalna a nie ogólnopństwowa nie ma prawa przeprowadzać żadnych uchwał naruszających atrybucje posłów Sejmowych, którym jedynie przysługują prawo zajmowania się sprawami ogólnopństwowymi. Rada Miejska składająca się w większości z burmistrzów i wyrażnie wrogich państwowości obywateli, jest tylko partyną kilku ignorantów, nie zdających sobie sprawy ze swych czynów, lub świadomie działającą na szkodę narodu i Państwa Polskiego. Oświadczamy zarazem iż czujemy tylko głęboki wstyd i pogardę dla ludzi tego typu. Żądamy jako obywatele i mieszkańcy Łodzi ogłoszenia uchwały. Cześć i honor wojskom polskim, jak obrońcom wyzwalającej się ojczyzny!

Robotnicy Łódzcy z drogi Łódź-Rzgów w liczbie 500 protestujemy przeciw uchwale Rady Miejskiej dotyczącej wojsk Hallera.

Robotnik się spodziewał po tych wleczach i manifestacjach prowodyrów, że skoro obejmą gospodarkę miejską poprawi się los robotników. Myśmy wybierali radnych nie na ministrów spraw politycznych lecz na urząd gospodarczy, posłów do sejmu, po to żeby się zajmowali sprawami naszej Ojczyzny, a więc i wojskami, więc lepiej zrobili radni, gdy nie będą zajmowali się sprawami do nich nie należącymi. Prosimy więc ze swej strony zająć się odwołaniem magistratu, lichwą mieszkaniową i zwinnością ukrojeniem szacherek w urzędach. I prosimy o uszanowanie naszych praw przez neutralnych, którzy Niemcom korzyli się pokornie, gdyż każdy z nich wiedział, że inaczej być nie może i niech panowie radni zjmą się poprawą losu robotników i tanią ceną ich karmieniem, ażeby dzieci nasze cmentarzy nierozszerzały tak szeroko, to dzieło miłości bliźniego i naszej pracy.

Delegaci robotnicy: F. Wierucki, S. Kostromski

Jak działała Poznańska.

„Posner Zeitung“, egzystujące 125 lat, nabył za pośrednictwem związku Spółek zarobkowych w Poznaniu p. Pawłowski za dwa i pół miliona marek, wraz z placem, domami, drukarnią, zapasami papieru i td.

„Posner Zeitung“ będzie wychodziło tylko do 15 lipca.

Fabryka maszyn młyńskich.

Dawniejsza niemiecka firma budowy maszyn młyńskich Karol Kühn — w Rogoźnie przeszła w ręce polskie, zmieniając swoją firmę na Towarzystwo akcyjne „Wytownia maszyn młyńskich w Rogoźnie.

Na czele tego towarzystwa akcyjnego, sfi-

W dniu 21 czerwca b. r. zginął na froncie Litewsko-Białoruskim, w 21 roku życia, jedyny najdroższy syn Przemysłowca i Obywatela m. Łodzi

Zygmunt TROSZYŃSKI

podoficer inspekcyjny w Kompanii telegraficznej przy Sztapie Dywizji Litewsko-Białoruskiej.

Nabożeństwo żałobne za jego duszę odbędzie się w kościele Najświętszej Marii Panny w czwartek dnia 10 lipca o godzinie 10 (dziesiątej) z rana na które zapraszają: krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych pogrążeni w smutku, nieutulonym żalu i bezgranicznej rozpacz.

Rodzice i siostra.

1521 1

O dniu pogrzebu nastąpi odnośne zawiadomienie.

KRONIKA.

— Pogrzeb bohatera.

Dziś o godz. 5 m. 15 z dworca towarowego Łódź—Fabryczna wyruszy kondukt pogrzebowy podpor. 28 p. p. s. p. Tadeusza Dziedzięcy, poległego za Ojczyznę pod Poloną. W pogrzebie wezmą udział wszyscy wolni od służby oficerowie Łódzkiego korpusu oraz kompanja honorowa, którzy odprowadzą szczątki bohatera na miejsce wiecznego spoczynku.

— Komisja powszechnego nauczania.

a) Rada Szkolna okręgowa wydelegowała na pierwsze posiedzenie do Komisji powszechnego nauczania w dniu 10 bm. 2-ch członków dra Skalskiego i pastora Hadriana.

Na posiedzeniu tem zdane będzie sprawozdanie z dotychczasowej działalności Komisji, która dokonała spisu wszystkich dzieci w wieku szkolnym, oraz powzięte będą uchwały w jaki sposób da się zamiar zastosowania przymusu szkolnego przeprowadzić w najbliższej przyszłości.

— Podział odzieży amerykańskiej.

k) W sobotę w magistracie odbyło się posiedzenie Komisji podziału odzieży amerykańskiej. Przewodniczył inż. Ullicki.

Na posiedzeniu podzielono dyżury pomiędzy instytucje dla wykonania rozpakowania i spisu odzieży, co uskutecznią delegaci instytucji następujących: Komitetu dla bezrobotnych, Stow. handlowców polskich, Komisji międzyzwiązkowej związków zawodowych, Południowa 20, Łódzkiego chrześcijańskiego Tow. dobroczynności, Domu sierót i Przytułku bezdomnych dzieci, Resursy Rzemieśniczej, żyd. Rady Rzemieśniczej, Stow. prac. handlowych żydów, biura zjeżdżających kooperatyw, Związku nauczycielstwa polskiego, Miejscowej Rady Opiekuńczej i żyd. Tow. opieki nad sierotami.

Postanowiono na następne zebranie zaprosić również delegatów: Polskiego Związku Zaw. Praca, kooperatywy „Wyzwolenie“, Okręgowej Rady Opiekuńczej i chrześcijańskiej Rady Rzemieśniczej.

Rozpakowanie 388 otrzymanych bel z odzieżą rozpoczęto w sobotę i poniedziałek.

— Żywność przybywa.

k) W piątek nadeszło do miasta 8 wagonów ryżu, 8 wagonów ziemniaków, 7 wagonów cukru i 2 wagony węgla, w sobotę zaś 5 wagonów ziemniaków. Kooperatywy otrzymały już zaległości cukru za okres 105.

W poniedziałek, dnia 7 lipca r. b., śmiercią tragiczną rozstał się z tym światem

s. p.

WALENTY GROCHOWINA

W zmarłym tracimy godnego pożałowania kolegę, którego pamięć zachowamy na zawsze.

Pokój Jego duszy!

Zarząd i koledzy Stowarzyszenia przełai.

1525 1

Dnia 12 lipca (w sobotę), jako w pierwszą rocznicę śmierci mej żony s. p.

Wiktorji Prądyńskiej

odbędzie się za spój jej duszy w kościele św. Krzyża, o godz. 9-ej zrana nabożeństwo żałobne, na które życzliwych pamięci zmarłej zaprasza

Mąż z córką.

1520 1

Fabryka Geyera wznawia pracę.

a) Nadszedł cenny transport bawełny amerykańskiej, w ilości 50 bel pd 500 funtów w każdej.

Wobec tego uruchomione będą dalsze części fabryki i liczba robotników na razie powiększona będzie do tysiąca. Wyrabiane będą materiały na koszule, prześcieradła, ręczniki, kalesony i merla opatrunkowa dla wojska.

Z okazji uruchomienia dalszych oddziałów fabryki — dziś o godz. 8 rano odprawione będzie w kościele Sw. Stanisława Koski nabożeństwo, a o godz. 9 rano ks. prałat Tymieniecki dokona poświęcenia warsztatów.

a) Od 10 maja uruchomione zostały niektóre oddziały fabryki Tow. akc. L. Geyera, mianowicie część przędzalni (oddział wigoniowy), odpowiednio do tego część tkalni, część apretury, oraz wydział gospodarczy i warsztaty mechaniczne.

Fabryka pracuje na surowcach wojennych (odpadki bawełniane), zatrudniając z górą 500

robotników. Wyrabiane są materiały podszewkowe na użytek wojska.

Zajęcia w fabryce prowadzone są na dwie zmiany, mianowicie od godz. 4 i pół rano do 12 i pół w południe i od 12 i pół do godz. 8-ej i pół wieczorem.

Zarobek tkacza wynosi 16 mk. minimum, zarobek w przędzalni stanowi: na samoprzedkach wózkowych i śrubownicy 17 mk. dziennie; przykręcacze 15 mk. dziennie, na zgreblarkach, czyściszce (puccerzy) dziennie 17 mk, starszy 19, gremplarka 15 mk. dziennie, na wilkach od 15 do 17 mk.; przy zwyczajnej robocie 13 mk. Kobiety zarabiają od 11 do 15 mk. dziennie.

Wkrótce wprowadzona będzie praca akordowa z powodu nadejścia bawełny amerykańskiej. Specjalna komisja prowadzi pertraktacje w tej sprawie ze związkami robotników.

Będą ustalone normy, mające posłużyć do wypracowania stawek akordowych, które będą obowiązywały wielkie fabryki.

— Ze straży.

Straż ogniowa ochotnicza Łódzka na najbliższym posiedzeniu ma zmienić swój statut. Zarząd wprowadza tu statut, przyjęty przez wielką ilość organizacji polskich straży ochotniczych, należących do związku Floriańskiego.

— Na kolonje letnie.

a) Dzięki staraniom naczelnika policji państwowej p. B. Zbrożka, około 300 dzieci funkcjonariuszy policji zostanie umieszczonych na kolonji letniej w domach zaofiarowanych przez p. Sudwika Heinza w Łąkwie.

Z SEJMU.

(Posiedzenie wczorajsze.)

Warszawa, 8 lipca. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu przed przystąpieniem do porządku dziennego w kwestji formalnej zgłosił się pos. Poniatowski, który oświadczył, że związek posłów ludowych odwołuje się do izby, aby głosowaniem imiennym chciała rozstrzygnąć, czy ma być przeprowadzone ściślejsze głosowanie nad wczorajszym wnioskiem, usuwające wszelką wątpliwość.

Marszałek uważa wniosek o ponowne głosowanie za dopuszczalny, jeżeli nikt nie zaoponuje.

Pos. Głębicki imieniem swego klubu sprzeciwia się wnioskowi.

Pos. Daszyński postawił wniosek o reasumację uchwały.

Marszałek uważa ten wniosek za dopuszczalny dopiero po skończeniu głosowania nad ustawą rolną i przystępuje do głosowania na wnioskiem ks. Sędzimir.

Na wniosek pos. Korfatego ma się odbyć imienne głosowanie nad 1-ą częścią tego wniosku. Po dłuższej dyskusji formalnej i 5 minutowej przerwie pos. Bardel cofa swój poprzedni wniosek o otwarcie dyskusji i zgłasza wniosek następującej treści: Wniosek pos. ks. Sędzimir odsyła się ponownie do komisji rolnej z poleceniem przedłożenia Sejmowi sprawozdania w ciągu 24 godzin.

W głosowaniu znaczną większością przyjęto ten wniosek.

Następnie odbyło się głosowanie nad artykułami 7—16 włącznie. Artykuły te po części w imiennych głosowaniach z kilkunastoma zmianami przyjęto. Wśród przyjętych rezolucji znajduje się także rezolucja pos. Daszyńskiego, wedle której wprowadzenie w życie zasad reformy

rolnej należy wyłącznie do państwa polskiego i żadna instancja zewnętrzna obcobaństwowa nie może mieć decydującego wpływu na układ własności rolnej w Polsce.

Sejm rozpatrywał następnie równocześnie 2 wnioski nagłe, wniosek pos. Ziemięckiego i tow. w sprawie zachowania się policji wobec tłumów robotników z robót publicznych i wniosek nagły ZNL w sprawie manifestacji bezrobotnych 3 lipca.

Minister spraw wewnętrznych Wojciechowski oświadczył, że omawiane tu postulowania godne zajęcia są skutkiem występnej agitacji, wyzyskania nędzy ludu, spowodowanej długą wojną, dla celów politycznych przeciw powstającej Polsce. Minister opiera swoje twierdzenie na wiadomościach, które posiada i nie trzeba dodawać, że głównym sprawcą tych ruchów była partja komunistyczna.

Ponieważ chodzi o przestępstwa, wyrażające się w agitacji komunistycznej, celem bezstronnego osądzenia oddał minister sprawę do rąk prokuratorowi. Za działalnością, wymierzoną przeciwko Państwu Polskiemu, kryje się ręka obca, ręka Grenzschutzu, który opłokuje się agitacją komunistyczną. Odpowiedzialność za krew przelaną spada na sprawców tych manifestacji. (Głosy: Tak jest. Huczne brawa).

Pos. Barlicki wnosi o otwarcie dyskusji nad oświadczeniem ministra na jutrzejszym posiedzeniu. Pos. Korfanty zgadza się na to z tem, ażeby równocześnie odbyła się dyskusja i nad wnioskiem ZNL. W głosowaniu nagłosem obu wniosków uchwalono.

Dyskusję postanowiono przeprowadzić na jutrzejszym posiedzeniu, które odbędzie się o g. 4-iej po południu.

— Bardzo dla nas niejasnel

Prosimy o łaskawe umieszczenie notatki o uchwałę Rady miejskiej, która nastąpiła na skutek wniosku Komitetu Tanich Kuchen, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia personelowi tanich kuchen ludowych o 40 proc. Podwyżka ta liczy się wstecz od dnia 1 kwietnia i będzie wypłacona kuchniom za kwiecień i maj już w dniach najbliższych, za czerwiec zaś doliczoną będzie do ocólnej sumy zapomóg.

Nie wiemy, jak można wstecz pokrywać długi pewnych instytucji, bo tylko tak trzeba rozumieć to postanowienie magistratu.

Nigdzie na świecie takich manipulacji nie zdarzało się słyszeć. Jeśli jest jakiś deficyt za-twierdza się go, jako nowy rachunek, a nie daje się ryczałtem sumy, która w każdym miesiącu może być inna. (Przyp, Red.)

— Zjazd wójtów, pisarzy gminnych i sołtysów.

a) Pod przewodnictwem p. Kieszczyńskiego odbyło się w biurze Komisarjatu — zjazd wójtów, pisarzy gminnych i sołtysów z powiatu łódzkiego. Porządek dzienny obejmował cały szereg spraw, z których notujemy ważniejsze.

Zasiłki dla rodzin powołanych do wojska przysługują tym, którzy dawno już służą w woj-

sku i pobierali zasiłki za czasów okupacji. Ci którzy służą niedawno mogą ubiegać się o zasiłki, przyczem winni to czynić sami żołnierze, a nie rodzina. Co się tyczy emerytów mają pobierać je ci, którzy pobierali przed wojną. Starać się o emeryturę przysługuje prawo i tym, którym jasno przed wojną zostały przyznane, w tym wypadku złożyć winni odpowiednie podanie i dokumenty do odnośnych urzędów.

Następnie wyjaśniono ustawę o ochronie lokatorów z dn. 18 czerwca.

Sprawę kooptacji referował p. Kieszczyński, omawiając cele, zadania i korzyści wynikające z zakładania kooperatyw, wreszcie zachęcał do zrzeszania się.

— Ze Słow. „Rola“.

a) Wczoraj, na posiedzeniu Zarządu Słow. spożywczego „Rola“, postanowiono na zapowiedziany w dniu 9, 10 i 11 lipca w Warszawie Zjazd przedstawicieli warszawskiego Związku spożywców delegować pp. Kustrzyńskiego i Grudnia.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

„Osiołek“, lekka komedia w 3 aktach Caillavet'a i Fiers'a ukaże się w czwartek, dnia 10 b. m.

Chodzi w komedji o mezczyznę, który jak ów osiołek z bajki, waha się ciągle i nie wie, którą z kobiet ma wybrać.

Z powodu zmian repertuarowych w warszawskich teatrach miejskich, występy p. H. Gromickiej są odłożone aż do powtórnego ogłoszenia.

Szanowny Panie Redaktorze!

W № 174 poczytnego pisma Pańskiego, z dnia 3 bm. został umieszczony list p. Władysława Neffe vel Noelve, który w podstępny sposób występuje w obronie naszego honoru z powodu idiotycznego wierszydła, którego tem-że p. Neffe jest autorem. Celem listu p. N. było poruszenie dla efektu sprawy majątkowej z powołaniem się na Sąd Obywatelski, na co mógł się zdobyć tylko człowiek z chorą wyobraźnią. Ponieważ p. N. swoje urojone pretensje podaje do szerszej publicznej wiadomości, uważamy za swój obowiązek zwrócić się do niego po raz ostatni z następującym przypomnieniem i ostrzeżeniem:

Panie Neffe vel Noelve!

W ciągu 6 lat i 3 miesięcy, w czterech próbach danej panu samodzielności obywatelskiej, roztrwonileś pan 132 tysiące rubli (sto trzydzieści dwa) w walucie przedwojennej. Z tej sumy ani grosza nie poświęciłeś pan na ulżenie niedoli ludzkiej, połowę pochłonał Bacchus, resztę zabrali pańscy najserdeczniejsi z Majorkiem Łęczyckim na czele, który do dnia dzisiejszego jest pańskim nieodstępny towarzyszem.

Straciłeś pan całkowitz swój majątek, pozostała panu jedynie tylko siostrzana żyćwiwość, której pan nie doceniłeś i nadużyłeś, zmuszając nas do zapłaty rozmaitych kompromitujących pana zobowiązań pieniężnych w celu ratowania honoru rodziny na sumę z górą 40.000 rubli.

W wykonaniu przez nas ostatniej woli ś.p. Rodzica, otrzymujesz pan od nas rentę dożywotnią po 500 mk. miesięcznie. Jednakże pragnąc dać panu możność (po raz piątą) powrócić na drogę uczciwej i porządnej egzystencji, nabyliśmy w tym celu odpowiednią posesję na Radogoszczu, Zgierska 101, 103, 105, którą gotowi jesteśmy oddać mu w posiadanie, ale pod pewnymi rygorami, zamykającymi drogę lichwiarom; pan jednakże domagasz się zamiany renty na przyjęcie posesji lecz bez ewikcji.

Oświadczamy panu kategorycznie, że nauczeni smutnem doświadczeniem, na pańskie warunki się nie zgodzimy. A chcąc pana zawrócić z pochylej i niebezpiecznej drogi, radzimy zabrać się do pracy i porzucić nieuczciwy system mącenia opinji publicznej, oszczerstw i szłakowań jedyńych swoich żywicieli, których życzliwość i cierpliwość w końcu wyczerpać się może!

Na orzeczenie Sądu Ziemiańskiego z dnia 29 kwietnia roku zeszłego nie masz pan prawa powoływać się. Na skutek prośby o rewizję sprawy, Sąd Ziemiański na zebraniu swem w dniu 19 października r. z. stanął na stanowisku ugody, zawartej pomiędzy nami w dniu 20 czerwca r. z. i zaopiniował, że powyższe orzeczenie przestało być dla nas obowiązującym, na dowód czego posiadamy piśmienny dowód p. Przewodniczącego Sądu. Zatem układ nasz z dnia 20 czerwca r. z. jest ostatecznym, jedynie nas obowiązującym i zmianom honoru pańskiego podlegać nie może.

Głedzianów, dnia 7 lipca 1919 r. 1314

Marja Naczmanna, Bolesław Naczmanna

Wynajdywanie wody.

Po co tracić czas i pieniądze na kopanie w niewłaściwych miejscach studni; — można nie znaleźć wody — można znaleźć wodę złą — żelazistą, zgniętą i t. d. A dobra woda to zdrowie. Każdy kto buduje studnię niech zwróci się przedtem o poradę do inż. Komorowskiego Wólczajska Nr 41, poprzeczna do inż. Komorowskiego oficyjna III piętro 9—12 i od 3—5

III Wynajdywanie źródeł metodą elektro-ohmiczną III Studnie o wielkiej ilości wody III Niezbędne dla każdego racjonalnego gospodarstwa I Zasilanie stawów wodą — ważne dla p. p. młynarzy. III STUDNIE ARTEZYJSKIE III 1270 6

Niniejszym mam zaszczyt powiadomić Sz. Klijentelę, że **KSIĘGARNIA** moja została z dniem 1 lipca b. r. przeniesioną z ul. Piotrkowskiej 157 na ul. Piotrkowską Nr. 107. Księgarnia obituje w wielki wybór najnowszych książek, nut i t. p. Proszę Sz. Publiczność o zachowanie i nadal okazywanego mi dotąd zaufania. Z poważaniem **R. ERDMAN.** 1325:5

CEMENTOWE FARBY dachówek

do fabrykacji polecą Skład Materj. Budowlanych **Ignacy Engel** Piotrkowska Nr 175. Tamże do sprzedania PRASA do fabrykacji cegieł mularskich. 1252 1

DO SPRZEDANIA **Motor na gaz** ssany o sile 40 koni z generatorem **Kocioł parowy** rurkowy 30 mtr. kw. na 10 atmosfer, nie potrzebujący obmurowania, oraz **komini żelazny** do niego. Oferty do tej gazety pod A. 156. 1228 5

Rutynowany buchalter - bilansista

były długoletni urzędnik bankowy, obecnie na posadzie głównego buchaltera (Tow. Akc.) pragnie zmienić posadę. Pierwszorządne referencje. Łask. oferty pod „Bankowic“ do red. „Rozwoju“.

W sobotę, dnia 19-go lipca r. b., o godz. 7 wieczorem, odbędzie się w sali III oddziału **OGÓLNE ZEBRANIE** członków Łódzkiej Straży Ogniovej Ochotniczej z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania za czas od 1-go stycznia 1918 r. do 31-go marca 1919 roku, 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, 3) Zestawienie budżetu na rok 1919, 4) Przerzutanie i wprowadzenie nowego statutu, wydane-go przez Związek Florjański, 5) Wybory 6 członków Zarządu na miejsce ustępujących, 6) Wybory 3 członków Komisji Rewizyjnej i kandydatów do tejże Komisji, 7) Kwestja przyjęcia delegatów Magistratu do Zarządu straży ogniowej. Zarząd Łódzkiej Straży Ogniovej Ochotniczej.

Do sprzedania 6 morgów ziemi

z zabudowaniami w Tomaszowie, naprzeciwko stacji obok Fabryki Szalowanego Jedwabiu. Blizsza wiadomość w Łodzi, ulica Miedziana Nr 5, m. 6. 1317:2

WSZELKIE SEZONOWE OWOCE

sprzedaje po cenach hurtowych

Towarzystwo Ogrodniczo - Handlowe

Łódź, ul. Dzielna № 25.

1217 3

Biurowa Reklamy Gersdorfa

Do sprzedania Fortepian oraz Pianola

35 rotek nut w bardzo dobrym stanie. 1306 2
Wiadomość: Długa 65 m. 9.

MAJSTER KAMIENIARSKI Feliks Żołnowski przyjmuje roboty kamieniarskie w mieście od obywateli po umówionej cenie. Prace WYKONYWAM SOLIDNIE. Nowo-Cegielniana № 29. 1315 2

Dr. Zygmunt Ługowski

Choroby kobiece i akuszerka
Przyjmuje od 4—7 p. p. 1268-4
ul. Konstanyńska № 31.

Dr. H. Sadkowski

Choroby wewnętrzne (specjalnie żołądka i kiszek)
Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120.
Telefon № 123.
Od 9—11 rano i od 5 do 7 po poł. 135—0

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr. 11.
Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: od 9—11 i od 5—7 i pół p.p. Pante 11—12 rano. 9—0

Na stacji Koluskiej przy wyładaniu skradziono Jochełowi Hellerowi czarny skórzany portfel z dokumentami i gotówką; paszport niemiecki z fotogr. i paszport polski, wydane w mieście Słonimie, przepustkę wydaną na przyjazd ze Słonim do Łodzi i z powrotem do Słonima i różne pokwitowania z opłaty podatków z niemieckiej okupacji oraz gotówkę rb. 685 (500 rb. + 5 szt. 25 rb. — 6 szt. 10 rb.) i mk. 227 (100 mk., resztę drobnie). Uprasza się znalazcę dokumentów o zwrocie takowych pod adr. RZGOWSKA № 48. 1524—5

Pasy skórzane

podwójny 12-c calowy, pojedynczy 7¹/₂ calowy w bardzo dobrym stanie, kompletne transformacje: waly, koła, łożyska etc. od 2 do 5 cali średnicy do sprzedania. Oferty pod lit. P. R. S. w tej gazecie. 1519 3

Potrzeba od zaraz Maszyniski ze stenografią i pomocnika buchaltera

Oferty pod „S. W. S.“ w „Rozwoju“.
1307 2

„Foxterrier”

długowłosy, biały w czarne łaty, zaginął w nocy z soboty na niedzielę. Uprasza się odprawzić na ulicy Piotrkowskiej № 278, fabryka Gustawa Geyera. 1322 3

Kupuję RUBLE srebrne.

Wiadomość w administracji „Rozwoju“.
648 0

Drobne ogłoszenia:

Kupno:

Czcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju“.
839—0

Drzewo. Poszukuję stalego dostawcy drzewa rąbanego. Oferty składać w Rozwoju pod „Drzewo“.
400586—1

Kupię zegar kontrolujący dla nocnego stróża. Wólczajska 88, Siwczak.
4248—2

Kupię: tokarnię poeigową, motor elektryczny 2—3 konny, aparat do szwejsowania. Zawiadomić pisemnie lub osobiście: Zgierz, ul. Szczęśliwa № 6, F. Łatecki.
4245—2

Kupuję meble, pianina, dywany, biżuterję i kwity lombardowe Dzielna 1 m. 7, front i piętro.
4156—1

Motorcykl niedrogi kupię. Mokorski, Rokicińska 6, skład apteczny.
4266—2

Sprzedaj:

A.A.A.A.A. Obrączki słabne złote od 45 marek para, gwarancja za złoto 56 próby, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej bo w mieszkaniu prywatnym. Jan Placcek. Brzezińska 10. 3842—1

Aparat kinematograficzny nowej konstrukcji „Pathena“ do sprzedania. Składowa 56, L. Hejman.
4137—1

AAA! Meble różne wyprzedam tanio. Łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, otomanę, kredens, stół, krzesła, tremo, garnitur salonowy, drugi gabinetowy, gramofon. Piotrkowska 261 m. 4 II piętro, front. 4255—5

A) Zaraz wyprzedam tanio: łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, lustra, otomanę, stół, krzesła, biurko, fotel, stół biurowy, prasa, szafa do książek, stółki, komoda, zegar, etażerki, komoda, słupki. Piotrkowska 225 m. 3, I piętro front. 4242—5

Do sprzedania pies czarny rasy Bermańskiej. Wiadomość: St. Zarzewska 57, u Bartczaka.
4211—1

Duży powóz, rower i pies myśliwski do sprzedania w dominium Wilamów, poczta Szadek powiat sieradzki. 3849—1

Dom pół murowany pół drewniany w dobrym stanie z ogrodem owocowym sprzedam. Nowe-Chojny, ul. Tkacka № 14.
4292—2

Dom drewniany do sprzedania o 14 mieszkańcach. Ul. Częstochowska № 6. Wiadomość: ul. Dzielna № 38, w sklepie szewskim B. Piotrowskiego. 4271—3

Dwa duże wozy parokonne w dobrym stanie do sprzedania. Radwańska 35, u gospodarza.
4253—6

Fisharmonaję, rzeźniczek urządzenie i otomanę sprzedam. Krucza 4 m. 18. 4290—3

Jest do sprzedania w Zgierzu dom murowany parterowy i piekarnia, spichrz murowany, obórki i plac ogrodzony. Wiadomość: ulica Konstanyńska № 25. 4210—2

Kinematograficzny aparat „Pathena“ z przyborami do sprzedania u Cyzmera w Zyrardowie. 4225—2

Kosiarka amerykańska „Clayton“ do sprzedania. Wiadomość: Al. Kościuszki 41, E. Wiśniewski. 4060—1

Maszynki do wiązania drzewa w pęczki do sprzedania. Leszczyński i Kozłowski, Piotrkowska 21. 4244—2

Meble nowe i używane sprzedaję po cenach najniższych. Orla 25, stolarnia. 5544—6

Maszynę Singera w dobrym stanie sprzedam. Piotrkowska 105 m. 33 lewa oficyna.
4258—2

Ogród owocowy 8-10 morgowy wraz z solidnym domem mieszkalnym i gospodarstwem, ziemia pierwszorzędna orna wraz z łąką przy rzece położoną w Konstanyńowie do sprzedania lub ewentualnie na zamianę na dom w Łodzi. Blizsze wiadomości u Adolfa Goldberga, Andrzeja 1. 4289—4

Restauracyjne urządzenie sprzedam. Ogrodowa 29 od 12—2. 4240—1

Sprzedam 10 okien nowych 4-rozbytowych z futrynami nie oszklone. Zakątna 66 m. 18. 4241—2

Sprzedam sklep spożywczy. Ul. Piotrkowska 241. 4225—1

Sklep spożywczy sprzedam zaraz. Grabowa № 50. 4273—5

Sprzedam piramidkę bilardową mniejszego kalibru, bile z koci słonowej. Aleksandrowska 45, A. Ziolkowski. 4280—3

Sprzedam sklep kolonialny. Lipowa 14. 4265—3

Sklep spożywczy sprzedam. Wiadomość: Piwna № 17. 4275—1

Sprzedam wannę miedzianą. Ul. Konstanyńska 51 m. 11. 4254—2

Sprzedam sklep spożywczy z powodu wyjazdu zaraz. Ul. Radwańska 43. 4281—4

Sprzedam 5 kozy dające dużo mleka, z powodu wyjazdu. Piotrkowska 120, wiadomość u stróża. 4234—1

Skrzypce są do sprzedania za 35 m. lustro, tremo, łóżka nikielowe z materacami. Ul. Senatorska 15 m. 65. 4291—2

Skrzypce Ruziera stare okazyjnie do sprzedania. Dzielna 1 m. 7, front i piętro. 4157—1

Urządzenie składowe w dobrym stanie tanio do sprzedania. Wiadomość: ul. Lipowa 68 m. 7. 4276—1

Urządzenie kuchenne, różne inne meble oraz zyrandol elektryczny sprzedam. Lipowa 44—25 II piętro, rano do 11-ej i od 6—8 wieczór. 4235—2

Woły 4 robocze w 6-tym roku do sprzedania w majątku Józefowie za Tuszyńem gm. Zeromin. Dojazd kolejką Ruda-Kruszew. 4278—3

60 morgów lekkiej ziemi-piaski folwarku Ciosny za Zgierzem i dom z ogrodem, oficyną i trzech-piętrową fabryczką w Zgierzu, Średnia 20, tanio do sprzedania. 4238—2

2 magły sprzedam. Wysoka 8. 4218—1

2 pokoje z kachnią z wszelkimi wygodami wolne. Średnia 56. 4165—wcs—2

Różne:

AA Komisowo-meblowy sklep Kalfińskiego i Ciesielskiego przyjmuje do sprzedaży komisowej: meble, manufakturę, biżuterję, garderobę, obrazy, oraz przedmioty wszelkiego rodzaju. Aleje Kościuszki 59 (Spacerowa) przy Andrzeja. 4058-2

Ażurki, meryżki pięknie wykonane, Stanisława, Przejazd 48, sklep galanteryjny. 4268—sn5

Do wdzierżawienia ogród owocowy. Lubianków pod Głownem. 4267—2

Francuska konwersacja potrzebna dla 3-ga dzieci 10, 12, 14, lat, codziennie 2—3 godziny na powietrzu w ładnym ogrodzie. Oferty z warunkami pod A. B. 21. 4164—wsp.—1

Hafciarki zdolne potrzebne zaraz. Sklep R. Jarczyński, Piotrkowska 121. 4279—3

Ladny pokój stołowy zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Długa 107, portjer wskaże. 4272—5

Na lato: wiedeńską i polkę z francuskim, freblankę z muzyką, bony różnych narodowości z syciem i wygodnie na stałe poleca biuro nauczycielskie Adamowiczowej, Piotrkowska 91. 4274—cs5

Niel maszynowe w dobrym gatunku, jeden motek tylko 1 mk. 70 fen., a także w szpulkach po znacznie niższej cenie wyprzedaję prywatnie. Piotrkowska 185—5. 4285—p.n5

Poszukuję odbiorcy gęsi (w kaździe ilości). Łaskawy zgłoszenia kierować proszę: Nowe Chojny, ul. Myśliwska № 13, Kazimierz Kolebski. 4269—3

Potrzebna dziewczyna w wieku 1 do lat 18 do dziecka. Kilińskiego 90, Maciejewski. 4293—2

Poszukuję umeblowanego 1 lub 2 pokoj z kuchnią w mieście lub poza miastem do końca sierpnia. „Lokator“ do administracji Rozwoju. 4286—2

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem od frontu, I piętro, do wynajęcia. Benedykta № 35 m. 5. 4236—2

Poszukuję od sierpnia lub września 2—3 pokoi z kuchnią, przedpokojem i wygodami. Oferty w Rozwoju dla „W. Z.“ 4232—2

Stolarz posadzkowy przyjmuje roboty nowe, reperacje i odnowienie, Wólczajska № 63 m. 35, Brzeziński. 4221—2

Zaginęła suka rasy wilczej, ślepa na jedno oko. Łaskawy znalazca proszony jest o odprawienie za wynagrodzeniem Kilińskiego 84. 4208—2

Zagubione dokumenty.

Apolonia Cerska zagubiła kartę węglową. 4250—1

Bolesław Uznanski zagubił portfel zawierający paszport rosyjski i legitymację wydaną z komitetu dla bezrobotnych. 4294—5

Bolesław Amer zagubił kartę węglową za № 7453. 4212—1

Bethier Paulina zagubiła legitymację chlebową wydaną na 2 osoby. 4282—1

Cphil Lewa zagubił paszport wydany z gminy Tuszyń Górk. 4229—2

Dopierała Antoni zgubił paszport niemiecki wydaną z gm. Rąbień. 4277—3

Golebiowski Henryk zgubił paszport niemiecki wydaną w Łodzi. 4237—2

Ignacy Szmítke zagubił paszport niemiecki wydaną z gminy Wodzierady. 4255—3

Józefa Rachuba zagubiła legitymację chlebową na 3 osoby. 4251—1

Jan Szadzak zagubił paszport niemiecki wydaną w gm. Dmosin. 4250—2

Lewandowski Wincenty zagubił kartę węglową. 4232—1

Lubiński Wojciech zagubił kartę węglową. 4287—1

Majewski Jan zagubił paszport niemiecki wydaną w Radogoszczu. 3930—5

Piaskowska Walerja zgubiła paszport niemiecki wydaną w Łodzi. 4253—2

Poczeka. Karolina zgubiła legitymację węglową. 4286—1

Pawel Kowalski zagubił paszport niemiecki wydaną z gm. Widzew, oraz legitymację zapomogową na 1 osobę. 4259—1

Pomuald Adasiak zagubił legitymację chlebową wyd. na 1 osobę. 4256—1

Stanisława Gozdek zagubiła kartę węglową. 4257—1

Szlama Haze zagubił paszport niemiecki wydaną w Łodzi. 4195—1

Trzepadłok Ludwik zgubił paszport niemiecki wydaną w Łodzi. 4263—3

Trzepadłok Ludwik zgubił legitymację chlebową na 4 osoby, legitymację zapomogową wydaną z komitetu dla bezrobotnych, oraz kartę na robotę № 7283. 4264—1

Wilhelm Lech zagubił legitymację chlebową wydaną na 1 osobę. 4285—1

Wesołowska Prakseda zgubiła paszport niemiecki wydaną w Łodzi. 4284—3

Wiktorja Kozłowska zagubiła kartę węglową za № 26500. 4270—1

Zaginęły 2 paszporty rosyjski i niemiecki wydane na imię Władysława Włodarskiego, legitymacja chlebową na 2 osoby oraz legitymacja zapomogowa dla bezrobotnych na także imię. 4261—1

Zaginęły 2 weksle po 100 rubli, jeden wystawiony przez Józefa i Marjana Piórkowskich, drugi przez Antoniego Szuberta. 4262—1

Zaginął weksel na rubli 100 wydany przez Bobrowskiego Józefa. Łaskawy znalazca proszony jest o zwrot takowego do Jana Marciniaka, Wesoła 15, gdyż wartości żadnej dla niego nie przedstawia. 4220—1

Kajla Groner zagubiła legitymację chlebową wydaną na 2 osoby. 4227—1

Zaginęła karta węglowa na imię Boleśława Turskiego. 4100—1